Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1124

2026 5 27

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2026/1124

2026 m. gegužės 26 d.

dėl laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymo žaliaviniam cukranendrių cukrui, naudojamam baltajam cukrui gaminti, sustabdymo

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ([1]), ypač į jo 195 straipsnį ir 229 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

(1) Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 195 straipsnyje nustatyta galimybė Komisijai sustabdyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymą, kai sutrikdoma arba gali būti sutrikdyta Sąjungos rinka. Tame straipsnyje numatyta priemonė yra visuotinai taikoma priemonė, dėl kurios Komisija priima sprendimą Komisijos įgyvendinimo reglamentu;

(2) laikinasis įvežimas perdirbti yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([2]) 256 straipsnyje nustatyta specialioji muitinės procedūra, pagal kurią ne Sąjungos prekės gali būti naudojamos netaikant muitų ir privalomųjų mokėjimų Sąjungos muitų teritorijoje, kai atliekama viena ar daugiau perdirbimo operacijų prieš jas reeksportuojant arba išleidžiant į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje, taikant taikytinus importo muitus ir privalomuosius mokėjimus. Sąjungos veiklos vykdytojai turi pateikti prašymą dėl leidimo taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą pagal to reglamento 211 straipsnio 1 dalį;

(3) egzistuoja dvi laikinojo įvežimo perdirbti procedūros: ne Sąjungos prekės gali būti importuojamos, perdirbamos ir galiausiai reeksportuojamos (IM-EX) arba veiklos vykdytojai gali pateikti prašymą dėl išankstinio perdirbtųjų produktų, gautų iš ekvivalentiškų prekių, kurios yra Sąjungos prekės, eksporto leidimo, o po to ne Sąjungos prekės, pakeistos ekvivalentiškomis prekėmis, per ribotą terminą gali būti importuojamos į Sąjungą netaikant muitų ir privalomųjų mokėjimų ir išleidžiamos į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje (EX-IM). Kalbant apie cukrų, Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 ([3]) 71–04 priede prekių ekvivalentiškumą leidžiama taikyti ne Sąjungoje pagamintam žaliaviniam cukranendrių cukrui, kurio KN kodai yra 1701 13 90 ir 1701 14 90, ir cukriniams runkeliams, kurių KN kodas yra 1212 91 80, su sąlyga, kad bus gauti perdirbtieji produktai, kurių KN kodas yra 1701 99 10 (baltasis cukrus);

(4) neapmuitinamo žaliavinio cukraus importuotojas gali būti kitas veiklos vykdytojas nei rafinuoto cukraus eksportuotojas ir jis gali būti įsisteigęs kitoje valstybėje narėje. Todėl baltojo cukraus arba perdirbtojo produkto sudėtyje esančio cukraus eksportas gali lemti neapmuitinamo ne Sąjungoje pagaminto žaliavinio cukraus importą valstybėje narėje, kuri nėra ta pati valstybė narė, kurioje vyko pirminis eksportas. Pagrindinis laikinojo įvežimo perdirbti principas yra tas, kad muitais ir privalomaisiais mokėjimais neapmokestinamų importuojamų prekių kiekiai yra subalansuoti su atitinkamais eksportuojamų perdirbtųjų prekių, kurių sudėtyje yra minėtų prekių, kiekiais. Tačiau EX-IM atveju, kai importas vyksta kitoje valstybėje narėje, cukraus eksportas iš vienos valstybės narės gali padidinti cukraus kiekius kitoje valstybėje narėje ir paveikti Sąjungos vidaus prekybą;

([1]) OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.
([2]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, (OL L 269, 2013 10 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).
([3]) 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, (OL L 343, 2015 12 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(5) kalbant apie visą Sąjungos cukraus rinką, Eurostato statistiniai prekybos duomenys rodo, kad importas pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą per pastaruosius trejus prekybos metus išaugo. 2022–2023 prekybos metais buvo importuota 393 371 tona žaliavinio cukraus ir 236 201 tona baltojo cukraus. 2024–2025 prekybos metais žaliavinio cukraus importas padidėjo iki 587 472 tonų, o baltojo cukraus importas sumažėjo iki 154 915 tonų, taigi bendras pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą importuojamo cukraus kiekis pasiekė 742 387 tonas, o tai atitinka 5 % Sąjungos rinkos paklausos;

(6) per pirmuosius tris 2025–2026 prekybos metų mėnesius pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą importuotos 257 405 tonos žaliavinio cukraus ir 61 537 tonos baltojo cukraus. Palyginti su pirmaisiais trimis 2024–2025 prekybos metų mėnesiais, laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymo mastas padidėjo 43 % Jei toks importo tempas išliks, 2025–2026 prekybos metais importas pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą per ištisus prekybos metus galiausiai gali sudaryti 8 % apskaičiuotos Sąjungos paklausos;

(7) iš informacijos, esančios valstybių narių pranešimuose apie baltojo cukraus kainas, cukriniais runkeliais užsodintą plotą ir baltojo cukraus gamybą, pateiktuose pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/1185 ([4]), matyti, kad dėl didelių pastarojo meto cukraus kainų ši kultūra tapo finansiškai patrauklesnė, todėl cukriniais runkeliais užsodintas plotas 2023–2024 ir 2024–2025 prekybos metais padidėjo. Atitinkama baltojo cukraus gamyba nuo 15,6 mln. tonų 2023–2024 prekybos metais padidėjo iki 16,6 mln. tonų 2024–2025 prekybos metais. Sąjungos paklausa tuo pačiu laikotarpiu išliko stabili – 15,3 mln. tonų;

(8) dėl padidėjusios pasiūlos, nekintančios paklausos ir labai sumažėjusių pasaulinės rinkos kainų vidutinė baltojo cukraus Sąjungos kaina nuo 2024 m. pradžios mažėjo. Naujausia žinoma vidutinė Sąjungos kaina 2025 m. sausio mėn. buvo 516 EUR už toną – t. y. sumažėjo nuo aukščiausio 856 EUR už toną kainos lygio 2023 m. gruodžio mėn.;

(9) kai kurie Sąjungos rinkos dalyviai į perteklinę pasiūlą reagavo mažindami cukrinių runkelių ir baltojo cukraus produkciją Sąjungoje. 2025–2026 prekybos metais runkeliais užsodintas plotas sumažėjo 12 % Tačiau apskaičiuota, kad dėl palankių auginimo sąlygų produkcija sumažėjo tik 3 %, t. y. iki 16 mln. tonų baltojo cukraus. Atsižvelgiant į padėtį pasaulinėje rinkoje, numatoma, kad didelė perteklinės produkcijos dalis bus pridėta prie ir taip jau didelių Sąjungos cukraus atsargų kiekių, kurie, remiantis valstybių narių pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/1185 pateiktais pranešimais, 2024–2025 prekybos metų pabaigoje sudarė 2,3 mln. tonų, palyginti su 1,5 mln. tonų 2022–2023 prekybos metų pradžioje;

(10) ne tik sumažėjo cukriniais runkeliais užsodintas plotas, bet ir pastebėta rinkos reakcija – suintensyvėjo baltojo cukraus eksportas. remiantis 2022–2023–2024–2025 m. laikotarpio Eurostato statistiniais prekybos duomenimis, Sąjungos cukraus rinka pasikeitė – iš grynojo importo rinkos tapo grynojo eksporto rinka. Tuo laikotarpiu įprastas cukraus eksportas padidėjo nuo 0,6 mln. tonų iki 1,6 mln. tonų, o įprastas importas sumažėjo nuo 2,3 mln. tonų iki 0,6 mln. tonų. Tai atspindi sumažėjusią cukraus iš trečiųjų valstybių paklausą Sąjungos rinkoje ir Sąjungos produkcijos perteklių;

(11) remiantis Eurostato statistiniais prekybos duomenimis, 2022–2023–2024–2025 prekybos metų laikotarpiu įprastas importas ir importas pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą bendrai nuo 3 mln. tonų sumažėjo iki 1,4 mln. tonų cukraus. Vis dėlto importas pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą 2024–2025 m. sudarė 54 % viso cukraus importo, palyginti su 21 % 2022–2023 m. Per pirmuosius tris 2025–2026 prekybos metų mėnesius importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą dalis sudarė 58 % viso importo. Taigi dažnesnis laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymas nuolat keitė Sąjungos kilmės cukraus paklausą ir susilpnino įprasto importo sumažėjimo ir įprasto eksporto padidėjimo daromą poveikį rinkai;

([4]) 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1185, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklės dėl informacijos ir dokumentų teikimo Komisijai ir kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami keli Komisijos reglamentai, (OL L 171, 2017 7 4, p. 113, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

(12) be to, perėjimas nuo įprasto cukraus importo prie importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą daro papildomą spaudimą vidutinei Sąjungos kainai, nes vidutinė importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą vertė (CIF) yra mažesnė už vidutinę įprasto importo CIF vertę. Pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą Sąjungos veiklos vykdytojai gali importuoti muitais ir privalomais mokėjimais neapmokestinamą cukrų iš kilmės šalių, kurios yra konkurencingesnės už kilmės šalis, besinaudojančias lengvatinėmis patekimo į Sąjungos rinką sąlygomis. Visų pirma, dėl didėjančios žaliavinio cukraus, kuris EX-IM laikinojo įvežimo perdirbti procedūros atveju gali būti rafinuojamas ir išleidžiamas į laisvą apyvartą Sąjungos vidaus rinkoje, importo dalies yra daromas spaudimas Sąjungos cukraus kainoms (nes rinką labiau veikia mažos pasaulinės rinkos kainos) ir lėtėja rinkos atsigavimas. Dėl to ne tokie veiksmingi tampa ir kruopščiai suderinti susitarimai dėl patekimo į rinką tvarkos, dėl kurių deramasi pagal dvišalius ir daugiašalius prekybos susitarimus ir pagal kuriuos cukrus laikomas jautriu importui produktu, kaip reikalaujama Aukšto lygio darbo grupės cukraus klausimais 2019 m. liepos 5 d. ataskaitoje ([5]);

(13) pavyzdžiui, 2024–2025 prekybos metais pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą importuoto žaliavinio cukranendrių cukraus, kurio KN kodas yra 1701 14 90, vidutinė CIF vertė buvo 469 EUR už toną, palyginti su pagal įprastą procedūrą importuoto žaliavinio cukranendrių cukraus, kurio KN kodas yra 1701 14 10, vidutine 604 EUR už toną CIF verte. Šios CIF kainos apskaičiuotos remiantis šio importo verte ir apimtimi pagal Eurostato statistinius prekybos duomenis. Įprasto importo atveju žaliaviniam cukranendrių cukrui, importuojamam baltajam cukrui gaminti, priskiriamas KN kodas 1701 14 10 ir jam taikoma galutinio vartojimo procedūra. Taikant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, žaliaviniam cukranendrių cukrui, importuojamam baltajam cukrui gaminti, priskiriamas KN kodas 1701 14 90;

(14) nors cukraus importas pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą yra subalansuotas su perdirbtųjų produktų eksportu, pernelyg dažnas laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymas, ypač žaliavinio cukranendrių cukraus importas baltajam cukrui gaminti, pakeičia Sąjungos kilmės cukraus paklausą Sąjungos rinkoje. Tai prisideda prie to, kad silpnėja Sąjungos cukraus gamintojų derybinė pozicija, vilkinamas sutarčių sudarymas ir didėja atsargų kaupimo ir pardavimo sumažintomis kainomis tikimybė. Dėl šio poveikio gali kisti kainodara ir pardavimo planavimas Sąjungos rinkoje, todėl rinka gali būti sutrikdyta;

(15) remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad Sąjungos cukraus rinka yra sutrikdyta ir gali būti toliau trikdoma dėl nuolat didėjančios importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą dalies, visų pirma baltajam cukrui gaminti naudojamo žaliavinio cukranendrių cukraus, kurio CIF vertė mažesnė už įprasto importo CIF vertę ir gerokai mažesnė už vidutinę Sąjungos kainą;

(16) todėl laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymas cukraus sektoriuje žaliaviniam cukranendrių cukrui, naudojamam baltajam cukrui gaminti, turėtų būti sustabdytas. Atsižvelgiant į tai, kad importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą padidėjimas daugiausia susijęs su žaliavinio cukranendrių cukraus importu, sudarančiu didžiausią visų laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymo atvejų dalį ir lemiančiu didžiausią kainų skirtumą, palyginti su įprastu importu, yra proporcinga laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymą sustabdyti tik iš dalies, t. y. sustabdyti jos taikymą tik žaliaviniam cukranendrių cukrui, naudojamam baltajam cukrui gaminti;

(17) todėl, siekiant išvengti tolesnio rinkos trikdymo, naujų leidimų taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą žaliaviniam cukrui, kurio KN kodai yra 1701 13 90 ir 1701 14 90 ir kuris naudojamas baltajam cukrui gaminti, ir cukrų naudoti kaip ekvivalentišką prekę, kaip aprašyta Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 71–04 priede, išdavimas turėtų būti sustabdytas nuo šio reglamento paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje dienos*. Kad būtų išlaikytas teisinis tikrumas ir nebūtų sutrikdyti pagal jau išduotus leidimus nustatyti sutartiniai įsipareigojimai, turėtų būti nustatytas trisdešimties dienų pereinamasis laikotarpis, po kurio šių galiojančių leidimų, suteikiančių teisę taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą žaliaviniam cukranendrių cukrui arba naudoti ekvivalentiškas prekes, galiojimas turėtų būti sustabdytas;

(18) atsižvelgiant į 2025–2026 prekybos metų gamybos įverčius ir sukauptas atsargas, kurios bus perkeltos į 2026–2027 prekybos metus, numatoma, kad pasibaigus einamiesiems 2025–2026 prekybos metams rinka ir toliau gali būti trikdoma dėl importo pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą. Todėl atitinkamą laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, taikomą žaliaviniam cukranendrių cukrui, tikslinga sustabdyti 12 mėnesių laikotarpiui iki 2027 m. gegužės 27 d. Komisija per šešis mėnesius nuo įsigaliojimo dienos peržiūrės šio sustabdymo poveikį;

(19) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komiteto Lauko kultūrinių augalų ir alyvuogių aliejaus pogrupio nuomonę,

([5]) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/sugar_lt.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymas žaliaviniam cukranendrių cukrui, kurio KN kodai yra 1701 13 90 ir 1701 14 90 ir kuris naudojamas perdirbtiesiems produktams, kurių KN kodas yra 1701 99 10 (baltasis cukrus), gaminti, sustabdomas.

2. 1 dalis importui pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą netaikoma 30 dienų laikotarpiu nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, remiantis tą dieną galiojančiais leidimais.

2 straipsnis

Per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos Komisija peržiūri 1 straipsnyje nustatyto sustabdymo poveikį ir imasi visų reikiamų tinkamų priemonių.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas iki 2027 m. gegužės 27 d.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2026 m. gegužės 26 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN